1997 ЙИЛ—ИНСОН МАНФААТЛАРИ ЙИЛИ

«ИНСОН ВА ҚОНУН»

КҮШ — ӘДИЛЛИКТЕ!

Газета 1996—жыл 1-сентябрден шыға баслады.

№2 (9)

1997 жыл 9-ЯНВАРЬ ПИЙШЕМБИ

сатыўда еркин баҳада

АДАМ ХӘМ НЫЗАМ

ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҲУҚЫҚ ҚОРҒАЎ УЙЫМЛАРЫНЫҢ ЖӘМИЙЕТЛИК—ҲУҚЫҚЫЙ ГАЗЕТАСЫ

ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҚАРҒЫ КЕҢЕСИНИҢ БАСЛЫҒЫ Ү. ӘШИРБЕКОВТЫҢ ЖАҢА ЖЫЛ ҚУТЛЫҚЛАЎЫ

Ассалаўма әлейкум әзиз ўатанласлар!

Өтип баратырған 1996 жыл өзиниң жетискенликлери ҳәм табыслары, тәшўишлери, машқалалары, ҳәр бир инсанның кеўлиндеги қуўанышлары ҳәм орынланбай қалған арзыў-әрманлары менен тарийх мүлкине айланыў алдында тур. Халқымыз басқа жерлерде болып атырған урыс-жәнжеллерден аман, саў-саламат болып тыныш-тату жағдайда жаңа 1997 жылдың босағасынан аман-есен атлап атыр. Бизиң ең баслы байлығымыз, жетискенлигимиз, қуўанышымыз да усында.

Бул жылда нелерге еристик деген сораўға жуўап излеп, басып өткен жолға нәзер таслар екенбиз, тарийх алдындағы жылдырымдай қысқа мәўриттиң бийкарға өтпегенлигине әмийн боламыз. Өйткени, республиканың ҳәр бир шаңарағында қандай да бир қуўанышлы ўақыялар жүз берди, 20 мыңға жақын жас жубайлар өз алдына отаў тигип, шаңарақ көтерди, қатарымызға және 34750 нәресте қосылды. Мәдениятымыз, көркем өнеримиз, илимимиз раўажланды, байыды, улыўма руўхый салада, жәмийетимизде инсаныйлық миллий қәдириятлар және де беккемленди. Уллы бабаларымыз Әмир Темур, Ерназар Алакөз, Аллаяр Досназаров, Мәтеке Жуманазаровлардың мәртлигин, ерлигин өз орнына қойыў, халыққа таныты́ў бойынша ийгиликли ислер исленди ҳәм исленбекте.

Санаатта өним ислеп шығарыў өткен жылға салыстырғанда бир қанша өсти, халыққа саўда, турмыс, төлемли хызметлер көрсетиў сезилерли дәрежеде артты.

Ҳәр бир әўлад елимиздеги өз дәўириниң тарийхын дөретеди, өзиниң Ўатанға деген перзентлик муҳаббаты ҳәм садықлығы, дөретиўшилик, мәртлик мийнети менен оның абырайын-даңқын көтереди. Усыны терең сезинген республикамыздың гүллән халқы өтип баратырған жылда да пидайы мийнетлери менен ана-Ўатанымызды көркейтиўге, турмысымызды және де абаданластырыўға, дүнья жүзи шериклигиниң дыққат орайынан ылайықлы орын алған келешеги уллы Өзбекстанның сиясий ғәрезсизлигин, экономикалық қүдиретин бағыты ушын барынша күш салды.

Усының менен бирге, ата-бабаларымыздың жыл жылға уқсамайды, дегениндей, ҳәр жылдың өзине тән қыйыншылығы, машқаласы,

орынланбай қалған әрманлары болады. Аўылхожалық хызметкерлери, басшылар, барлық халқымыз дийханшылықта мол өним алыў ушын аянбай мийнет етти. Деген менен, көплеген ойға алған әрманларымыз, нийетлеримиз, дийдиленген шеклеримизге ерисе алмадық.

Аўылхожалығы экономикамыздың тийкарын қурайтуғын болғанлықтан бул нәрсе бир тутас улыўма республиканың экономикасының раўажланыўына унамсыз тәсир жасады. Усының ақыбетинде, халқымыздың турмысын тийисли талап дәрежесине көтериўге мүмкиншилик кем болды. Мийнет ҳақы, пенсия, напақалардың ўақтында берилмей қалыўы ҳәммемизди де тәшўишке салып қойды.

Деген менен, Президентимиз басшылығында бул бойынша ҳүкиметимиз, орынлардағы ҳәкимият басқарыў уйымлары жағдайды жақсылаўдың барлық илажларын көрди, Декабрь айында уш ай ушын 690 млн. сум пенсия, 48 млн. сум напақа пуллары төленди. Қалған азы-кем қарызлардан да жақын күнлер ишинде қутылыўдың айқын илажлары көрилмекте. Усындай үлкен машқалалардың топланыўына қарамастан бизиң мийнеткеш, сабырлы, бирликли халқымыз руўхын түсирмеди, үстимиздеги жылды табыслы жуўмақлаў, келеси жылдың табысын беккемлеў ушын табанлы мийнет етпекте.

Қәдирли ўатанласлар!

Жаңа жыл елимизге қәдем таслап атырған пайытларда бизлердиң ҳәр биримиз өткен жыл менен хошласа отырып, Сизлердиң мәртлигиңиз, пидайылығыңыз, бир-бириңизге болған мийрүбетиңиз ушын бизиң берекетли, сақый жеримизде пуқаралық келисимди, беккем аўызбиршиликти сақлаўға, үлкемиздиң гүллениўи, турмысымыздың абаданлығына үлес қосыўға аянбай мийнет етип атырғанлығыңыз, дөреткен шығармаларыңыз, илимий мийнетлериңиз, нураный ақсақаллардың төрели гәплери ушын Республика Жоқарғы Кеңеси, ҳүкимети ҳәм өзимниң атымнан терең миннетдаршылық билдиремен.

Жаңа 1997 жыл халқымыз ушын абаданлық, және де алға илгерилеў, үлкен үмитлер жылы болады. Буған беккем тийкар бар.

Республика экономикасын бунnan былай да раўажландырыў мақсетинде үстимиздеги жылда санаатта бираз жаңа қуўатлылықлар иске қосылып, темир ҳәм тас жоллар қурылады. Экономикаға сырт ел инвестициясы, соның ишинде, Қарақалпақстанға да көплеп алып келинбекте. Аўыл хожалығы өндирисин үзликсиз түрде техника, минерал төгинлер ҳәм жанар майлар менен тәмийин етиў бойынша Президентимиз ҳәм Республика ҳүкимети үлкен илажларды әмелге асырмақта.

Президентимиздиң бул ғамхорлығы жаңа жылда өткен жылда орынланбай қалған әрманларды, быйылғы жылдың жақсы нийет, режелерин, алдағы уллы ўазыйпаларды әмелге асырыў ушын және де жигерли ислеўге, қосымша күш жумсаўға бар мүмкиншиликлеримизди барынша пайдаланыўға шақырады.

Ойға алған мақсетлерди иске асырыў жолында биз қуяшлы, сақый ана жеримизге, терең тамырлары мың жылларға барып тақалатуғын бай руўхый мийраслрымызға, кең пейил халқымыздың мийтиндей аўызбиршилигине сүйенемиз.

Жақында болып өткен Жоқарғы Кеңестиң тоғызыншы сессиясында республика ҳүкиметиниң 1997 жыл ушын ҳәрекет бағдарламасы белгиленип, республиканың агросанаат комплексиниң хызметкерлерине, гүллән халқына Үндеўи қабыл етилди. Халқымыздың аўзы бир болып, усы ҳәрекет бағдарламасы менен Үндеўде белгиленген айқын ўазыйпаларды орынласақ, бизге бул жыл —мол табыс, бәлент мәртебе, ырысқы-несийбе алып келеди.

Быйылғы жыл абаданшылық жылы болады, буған ерисиўге айқын илажлар көрилмекте. Елимиз Президенти Ислам Әбдиғаниевич Кәримовтың басламасы менен 1997 жылы инсан мәплерин әмелге асырыў жылы деп жәрияланды. Президентимиздиң балалы семьяларды мәмлекетлик қоллап-қуўатлаўды буннан былай да күшейтиў ҳаққындағы пәрманы — буның және бир дәлили.

Сизлердиң тынымсыз мийнетиңиз —инсан мәплерин әмелге асырыўдай ийгиликли мақсетти турмысқа асырыўдың беккем гиреўи.

Бизде алдағы уллы ўазыйпаларды әмелге асырыўға үлкен мүмкиншиликлер бар. Елимиздеги жәмийетлик,сиясий турақлылық, халқымыздың аўызбиршилиги, миллетлер арасындағы дослық, мийтиндей бирлик буның беккем тийкары.

Соның менен бирге, еле де болса айырым адамларда сақланып қалған ийек артыўшылық, тутыныўшылық сезимлериниң пайдасыз екенлигин турмыс бизге дәлиллеп, биз өз күшимиз, өз мийнетимиз бенен ғана турмысымыздың абаданлығына ерисетуғынлығымызға көзимиз жетпекте.

Өмиримиздиң ҳәм турмысымыздың бәри табыс ҳәм жетискенликтен ибарат емес, оның машқалалары, қыйыншылықлары, оларды жеңиў жолында аўыр сынақларды ушырасыўы тәбийий. Бунда сизлердиң табанлылығыңыз, ақыл, сабыр-парасатыңыз, бирлигиңиз айрықша әҳмийетке ийе.

Сизлерге барлық ислерде жемисли қәдемлер тилеп, ойға алған нийетлериңиз, әрманларыңыз ҳәм халқымыздың абадан турмысы ушын ийгиликли ислериңизде тасқын табыслар мудамы жолдасыңыз болсын деймен. Быйыл үлкен тойлары белгиленген уллы бабаларымыздың өлмес ҳәм муқаддес руўхлары ҳәммемизге мәдеткар болып, бизлерди қоллап-қуўатлай берсин! Республикамыздың гүллән халқына беккем ден саўлық, шаңарақларына аманлық тилеймен.

Жаңа жыл ҳәммеге үлкен бахыт ҳәм қуўаныш, табыслар, мол ырысқы-несийбе алып келсин. Жаңа жылыңыз баршеңизге қутлы болсын!

Өткен санда хабар еткенимиздей Республика прокуратурасының прокурор тергеўши қәнийгелери өз ўазыйпаларына садықлығы ҳаққында ант ишкен еди.

ӨзА ның арнаўлы сүўретшиси Аманбай Муратовтың түсирген сүўретинде оңнан шепке Республика прокурорының 1-орынбасары Ж. Нарымбетов, Республика прокуроры Х. Халимов, Республика прокурорының орынбасарлары М. Арзымбетов ҳәм Д. Худайбергеновлар ант қабыл етип атырған ўақтынан көринис.

РЕСПУБЛИКА ЖАҢАЛЫҚЛАРЫ

Дем алысқа шықты.

Усы жылы 7-январь күни Қарақалпақстан Республикасы Прокуратурасында жаслардың устазы, мийнет ветераны Қарақалпақстанға мийнети сиңген юрист Нажен Қунназаров дем алысына шығыўына байланыслы үлкен жыйналыс болып өтти. Жыйналысты Қарақалпақстан Республикасы прокуроры Х. Халимов қысқаша кирис сөзи менен ашты. Соннан кейин Қарақалпақстан Республикасы Жоқарғы Кеңесинниң комитет баслығы Жаңабай Садыков, ишки ислер министриниң биринши орынбасары Амин Бабажанов, Арал тәбият қорғаў проурорының орынбасары С. Базарбаев Нөкис қалалық прокуроры Абдулла Низанов тағыда басқалар сөзге шығып, естелик сауғалар тапсырды.

Прокурор атына көше қойылды.

Төрткүл қала ҳәкимияты жаңа жылда және бир қайырлы иске қол урды. Қала көшелериниң бирин Төркүллик белгили юрист 1971-1988 жыллары аралығында Төрткүл районының прокуроры болып ислеген Балтабай Аминов аты менем аталды.

ҚИЛМИШИГА ЯРАША

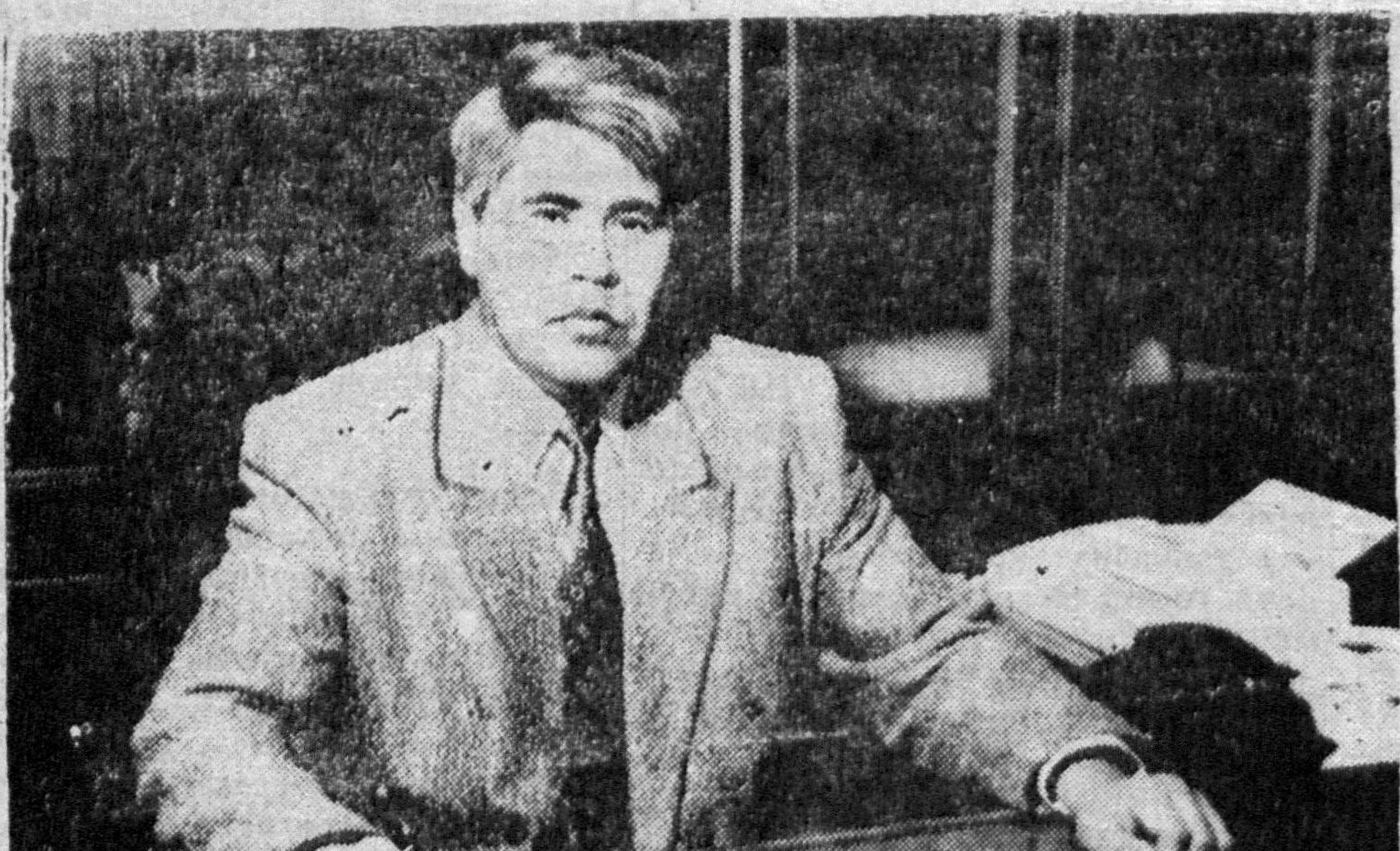

1976 йилда Тўрткўл шаҳрида туғилган Сапаев Раҳим Салаевич 1996 йил 29 август куни соат 10.00 лар чамасида Элликқалъа тумани «Элликқалъа» номли овул оқсоқоллари йиғини биносига ўзининг ажралишиб кетган хотини Жуманиёзова Нигоранинг болаларини олиб бериш тўғрисидаги оғзаки аризаси бўйича чақирилганлиги учун келиб, ароқ ичган маст ҳолида овул оқсоқоллар йиғини биносида, шу оқсоқоллар йиғинида ҳарбий ҳисоб бўлими бошлиғи ишхонасида ҳеч қандай сабабсиз фуқаро Жуманиёзова Нигорани сочидан тутиб қасддан урмоқчи бўлганида шу кабинетда бўлганлар ажратиб юборишган.

Сапаев Раҳим ўз мазмунига кўра умум эътироф этган ахлоқ қоидаларини намойишкорона менсинмасликда ифодаланувчи ўтакетган беҳаёлик билан безорилик ҳаракатларини содир этган ва жамоат тартибини сақлаш вазифасини бажараётган Элликқалъа тумани ИИБ участча инспектори вазифасини бажарувчи, яъни ҳокимият вакили Нурумбетов Умар унинг безорилик ҳаракатининг олдини олиш чорасини кўраётганда унга қаршилик кўрсатиб, жамоат тартиби қоидаларига қасддан ҳурматсиялик билдириб, милиция ходимининг форма кўйлагини йиртиб, қўли билан милиция ходими Нурумбетов Умарни уриб унга енгил даражада тан жароҳати етказиб, овул оқсоқоллар йиғини биносига кирип эшиги ойнасини, хонадаги телефон апаратни синдириб жами 2087 сўмлик моддий зарар етказган.

Шунинг учун ҳам Сапаев Раҳим Салаевич 1787 сонли жиноят иши буйича айбланувчи тариқасида суд мажлисида иштироқ этишга жалб қилинди ва унга Уз. Р. ЖК. нинг 277-моддаси, 2-қисми «Г», «Е» бандлари ва 277 модданинг 3 қисми «Г» банди билан айб эълон қилинди.

Мазкур жиноят иши айблов хулосаси билан тугалланиб, моҳиятига кўра туман суд мажлисида кўриб чиқилди.

Элликқалъа тумани суди мазкур жиноят ишини 1996 йил 27-ноябрь куни ўз мажлисида кўриб чиқди ва Сапаев Раҳим Салаевични шу юқорида кўрсатилган моддадаги жиноятни содир қилганликда айбдор деб топди ва уни шу модда билан 5-йил 2 ой муддатга озодликдан маҳрум қилишга ҳукм қилди.

Ҳукм қонуний ўз кучига кирди.

К. А. ЮСУПОВ.
Элликқалъа тумани прокурори, 2-даражали юрист.

Президент Фармони қандай бажарилмоқда?

АХИР УВОЛКУ?

ҚЎШМА РЕЙД

Халқимизда «нондай азиз бўлинг» деган ҳикматли гап бор. Бунинг замирида йил бўйи қилинган машаққатли меҳнатнинг қадри ётади. Республикамизда дон мустақиллигига эришиши учун изчил иш олиб борилмоқда. Яқинда чиққан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Қишлоқ хўжалик экинлари пайҳон қилинишига қарши курашни кучайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар ҳақида»ги қарори жуда катта аҳамиятга эга бўлган ҳужжатдир.

Элликқалъа туман ҳокимиятида ана шу қарорни бажаришга қарата кенг тадбирлар ишлаб чиқилиб изчил амалга оширилмоқда. Туман ҳокими ана шу қарор асосида шу йилнинг 26 ноябрь куни № 534/11 қарорини қабул қилди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 25 ноябрь куни қабул қилинган мазкур қарорини бажариш ҳамда туманда кузги буғдой, мевали дарахтлар, тераксорлар ва бошқа экинларнинг пайҳон қилинишига қарши курашни кучайтириш мақсадида бу ишларни назорат қилиш, амалий ёрдам кўрсатиш учун икки гуруҳ ташкил этилди.

Бу гуруҳлар йил давомида ҳаракат этади. Қўшма рейдлар, текширишлар ўтказадилар.

Дастлабки кўздан ўтказишлар шуни кўрсатдики, халқимиз республикада дон мустақиллиги эришиш, аҳолининг тўкин дастурхонига ноз-неъматлар билан сербарака қилишдек ишига астойдил бел боғлаганлар. Фермер-деҳқон хўжаликларида экилган 1550 гектар кузги буғдой ва томорқалардаги 1403 гектар кузги буғдой майсаларининг кўпчилиги кўзни қувонтиради. Деҳқонларимиз қулайли кунларнинг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланиб, экинлар парваришини кучайтиряптилар. Бу эса келгуси мўл ҳосилга пухта заминдир. Боғлар, тераксорлар ҳам диққат марказига олинган.

Текширишлар давомида шу нарса кўзташландики, қайта-қайта такрорий айтишларга қарамасдан кузги буғдой баъзи майдонларда кеч экилгани экинларнинг гуркираб ўсиб кетишига имконият яратмаган.

Куза кунда эмас, кунида синар, деганларидек, текшириш ўтказган кунларда баъзи фуқаролар айби билан молларнинг буғдойзорларда ўтлаб, ёш майсаларни ўрнини тўлгазиб бўлмас даражада зиён етказилганлигининг гувоҳи бўлдик. Бўстон шаҳри атрофида «Москва» фермер-деҳқон хўжаликлари уюшмасининг экин майдонлари жойлашган Шаҳарда яшаб, ўз молларини ана шу хўжалик ҳудудида боқувчилар кўп. Биз бунга қарши эмасмиз. Лекин, молларни боғлаб боқмаслик, назоратсизлик, бепарвалик кўплаб зарар етказмоқда. Шу хўжаликнинг № 9 бош фермери ҳудудида яшовчилар Алишер Собуров, Худойберган Отажонов, Қосимбой Сафаровлар 11 бош моллари буғдойзорларни пайхон қилган. Моллар 589 квадрат буғдойни зарарлаган. Шунинг учун мазкур айбдорларга 1351 сум миқдорида жарима солинди. Қосимбой Сафаровнинг иш материаллари «Элликқалъа» овул оқсоқолининг маъмурий комиссиясига кўриб чиқиш учун юборилди.

Бўстон шаҳрининг Навоий, кўчасида яшовчи фуқаролар Жонузоқ Дошанов ва Собир Сафаровларнинг 4 бош қўйи 122 квадрат метр майдондаги буғдойни пайҳон этаётганда ушланди. Қўйларнинг эгаларига 120 сўм жарима солиниб, иши туман судига чора кўриш учун юборилди.

Тумандаги Ғани Одилов номли фермер-деҳқон хўжаликлари уюшмасидан Камаратдин Жамбетовнинг 6 бош моли бир сотих ерни, Гулистон овулида яшовчи Комил Дурдиевнинг 2 бош моли, «Москва» фермер-деҳқон хўжаликлари уюшмасида автомашина ҳайдовчиси бўлиб ишлаётган Жонибек Зариповнинг 2 бош моли, Яна шу уюшмада истиқомат қилаётган нафақахўр Анор Отамуродованинг уч та моли, «Боғёб» фермер-деҳқон хўжаликлари уюшмасидан Мақсад Нураливнинг битта моли, № 12 бош фермер ҳудудида яшовчи Аминбой Оллабергановнинг бир бош моли, Ражаббой Норбоевнинг 3 та моли, Раззокберди Тўраевнинг 1 бош моли, Шокир Йўлдошевнинг битта моли анча буғдойзорларга тиклаб бўлмас зиён етказган, халқимизнинг ризқ-рўзига путур келтирганлар.

«Тоза Амиробод» фермер-деҳқон хўжалигидан Дийдор Холназаровнинг 5 та бош қорамоли, Ғани Одилов номли хўжаликнинг Шоймоновлар оиласига тегишли 8 та қорамоли даладан — буғдойзордан чиқариб юборилди.

Эл ризқига бундай ёман муносабатда бўлаётганлар тегишли жазосини оляптилар.

Ш. РУЗИМАТОВ,
Элликқалъа туман назорат инспекцияси бошлиғи ўринбосари.

Б. ОТАЖОНОВ,
Элликқалъа туман ИИБ бўлинмаси бошлиғи.

Ж. ЖАЙЖОНОВ,
Узбекистон Журналистлар уюшмаси аъзоси.

МАСТЛИК ОҚИБАТИДА

Республикамиз мустақилликка эришгандан сўнг фуқароларнинг ҳуқуқ манфаатларини кўзловчи ва уларга хизмат қилувчи кўплаб қонунлар қабул қилинди. Эндиликда бу қонунлар амалиётини таъминлаш, устуворлиги йўлида меҳнат қилиш ҳар бир кишининг бурчи бўлмоғи зарур.

Аммо, жойларда содир бўлаётган қўнгилсиз воқеалар шуни кўрсатадики, ҳали жойларда фуқаролар онгига қонунларга амал қилиш, уларни ҳурматлашдай оддий бурч масъулияти етиб бормаяпти. Айниқса, ичкиликбозлик иллатига мубтало бўлиб, жиноятга қўл уриш ҳоллари ҳам учраб турибди. Мана яқинда шундай ишлардан бири Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди коллегиясида қўрилди.

Фуқаро Соғиндиқ Бердимбетов турмуш ўртоғи Назира Саттакова ҳамда онаси, Сойибжамол Тўлабаевалар билан бирга Кегейли тумани, Халқобод шаҳар.Навоий кўчаси, 34-уйда яшовчи Қувватбой Елмуродовникига меҳмонга борди. Табиийки, меҳмондорчилик пайтида ичкиликбозлик ҳам бўлди. Албатта, шайтон суви» ўз ишини қилмай қолмади.

С. Бердимбетов маст ҳолда уйига қайтгач, пича кўзи илинди. Бир маҳал хотини уйғотиб, ташқарида аллаким сени сўраяпти, дераза ойнасини синдиришди, деди. Ҳали кайфи тарқамаган Соғиндиқ қўлига пичоқ олиб ташқарига отилди. Сўнг кўчада турган дўстлари Наврўзбой Турешев, Медет Азизов, Орозбой Бабашев ҳамда Қаллибек Қаллихоновларга рўпара келди. Сенлар нега ойнани синдирдиларинг,—дея уларга ташланди. Кейин Медет Азизовнинг кўкрак қисмига пичоқ урди. Оғир жароҳатланган Медетни зудлик билан касалхонага элтишди. Аммо вақт ўтган эди.

Ичкиликбазлик арқасида жиноят содир этган Соғиндиқ Бердимбетовнинг иши Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди коллегиясида қўрилиб, айбдорга нисбатан узоқ муддатли жазо тайинланди. У-ку жазосини олди, ўртада бир йигитнинг умри хазон бўлди. Мана сизга ичкиликбозлик келтирган «фойда». Бундай иллатдан бошқаларни ўзи асрасин, дегимиз келади.

И. МАТМУРОДОВ,
Қорақалпоғистон Республикаси прокурорининг катта ёрдамчиси.

УДАЙЫ ХАЛЫҚ ХЫЗМЕТИНДЕМИЗ

Келешекте демократиялы, ҳуқық мәмлекетин дүзиў бул Өзбекстан Республикасының ҳәрбир пуқарасының әдиўли ўазыйпасы. Өзбекстан Президенти Ислам Кәримов «Бизиң мақсетимиз демократиялық әдил пуқаралық жәмийет қурыў. Бул бизиң арзыў әрманымыз, бизиң стратегиямыз», деп бизге айдын жолымызды көрсетип берген еди.

Солай етип бизиң ата-бабаларымыз әрман еткен әдил жәмийет қурыў мүмкиншиликлери пайда болмақта. Лекин бундай жәмийетти бирден қурыў аңсат емес. Бул ушын нызам ҳәмме нәрседен үстин болыўы керек.

Нөкис қалалық ишки ислер бөлими хызметкерлери Президентимиздиң көрсетпелерин орынлаўда қандай жумысларды иске асырып атыр? Жақында журналист Қутлымурат Әбдиқайыров Нөкис қалалық ишки ислер бөлими баслығының жеке қурам менен ислесиў бойынша орынбасары, милиция майоры Ысақбай Жумабаев пенен усылар ҳаққында гүрриңлесип қайтты. Төменде биз хабаршымыздың гүрриңлесиўин жәриялап отырмыз.

— Базар қатнасықлары дәўиринде жынаятшылыққа қарсы гүресиў бойынша бөлим жәмәәтиниң ислеп атырған жумыслары ҳаққында қысқаша айтып берсеңиз?

— Соңғы ўақытлары Нөкис қалалық ишки ислер бөлими жәмәәти жынаятшылыққа қарсы гүресиў ҳәм оның алдын алыў бойынша бирқанша нәтийжели жумыслар ислеп атыр. Бизлер өз жумысларымызды пүткиллей қайта қурып Президентимиз И. Кәримовтың Самарқанд, Бухара, Қашқадарья, Жиззақ ўәлаятларындағы гезексиз сессияларда сөйлеген даналық көрсетпелерин басшылыққа алып усы бағдарда ислеп атырмыз. Жумысларымыз нәтийжели болыўы ушын ең дәслеп шөлкемлескенлик, беккем аўызбиршиликти, дослықты беккемлеўди қолға алдық. Соның нәтийжесинде ишки ислер бөлими бойынша жүз берген жынаятлардың саны 158 ге азайды.

— Бөлимде кадрларды таңлаў ҳәм орналастырыў ҳаққында да айтып берсеңиз?

— Кадрлар бизиң келешегимиз. Дурыс бурынғы ўақытлары кадрларды таңлаўда бирқанша қәте-кемшиликлер болғанлығын жасырыўға болмайды. Кадрларымыздың көпшилиги арнаўлы юридикалық билимге ийе емес еди.

Соңғы ўақытлары бундай кемшиликлерди сапластырыў ушын бөлим хызметкерлериниң ҳәммесин дерлик юридикалық билимге ийе милиция хызметкерлери менен толықтырыўды жобаластырып атырмыз. Бөлимде бурыннан ислеп киятырған жоқары мағлыўматлы ҳәркыйлы қәнигели хызметкерлер көплеп ушырасады. Лекин олардыңда юридикалық билимин арттырыў мақсетинде Ташкент қаласындағы Өзбекстан республикасы ишки ислер министрлигиниң акедемиясына оқыўға жоллама берип атырмыз. Себеби, ҳуқық қорғаў уйымлары хызметкерлери нызамды пухта билиўи талап етиледи. Быйылғы жылдың өзинде 10 милиция хызметкери Ташкент қаласына оқыўға жибериллди.

Сондай-ақ республика мектеплеринде оқып атырған денсаўлығы жақсы, физикалық жақтан күшли мектеп оқыўшыларын Ташкент қаласындағы акедемияға оқыўға жибериў бойыншада бирқанша жумыслар ислеп атырмыз. Бул ушын мектеплерге барып питкериўши класс оқыўшыларын таңлап оқыўға жибериўге тайынлаймыз. 1997 жылы усындай 50 оқыўшыны Ташкент қаласындағы жоқары ҳәм орта арнаўлы юридикалық қәнигелер таярлайтуғын академияның ишки ҳәм сыртқы бөлимине оқыўға жибериўди жобаластырып отырмыз.

Әсиресе, жас енди ғана мийнет жолын баслап атырған жаңадан қабыл етилген милиция хызметкерлерине талапшаңлықты ҳәртәреплеме күшейтип атырмыз. Олар жумысқа алынғаннан соң 5—6 ай даўамында Ташкент қаласындағы қысқа курсларда оқып дәслепки сынақтан өтеди. Соңынан жас милиция хызметкерлери бөлимде бурыннан ислеп киятырған тәжирийбели милиция хызметкерлерине бекитиледи. Жас милиция хызметкерлериниң жынаятшылар менен қарсы гүресиўи ушын үзиликсиз түрде ҳәртәреплеме физикалық шынығыўлар өткериледи. Усындай аўыр сынақлардан өткен милиция хызметкерлерин бир жыл сынаққа аламыз. Қыйыншылықларға, түнги нәўбетшиликке, жынаятшылар менен гүресиўде ҳәркыйлы әдислерди пуқта үйренгеннен соң ғана олар ишки ислер бөлиминиң ҳақыйқый хызметкерлери болып есапланады.

Устазлар өзлериниң көп жыллық бай тәжирийбесин жасларға үйретиўде айтарлықтай мийнет ислеп киятыр. Жасларды Ўатанға садық, ишки ислер уйымларында келешекте өз исиниң маманы болыўы ушын көргизбели қураллардан шебер пайдаланылыў менен бирге коридорға ҳәркыйлы плакатлар, лозунгилер, Президентимиз И. Кәримовтың сөзлери, милиция анты көркем етип жазып қойылған. Булардың барлығы олардың келешекте тәжирийбели ҳуқық қорғаў хызметкерлери болып жетилисиўине мүмкиншилик туўғызатуғынлығына гүманланыўға болмайды. Тәжирийбели устазлардан участкалық инспекторлар бойынша жынаятты алдын алыў бөлимшесиниң баслығы, милиция капитаны Султан Қурбанов, тергеў бөлими баслығының орынбасары, милиция капитаны Сақый Елубаев, патруль хызмети ротасының саркардасы, милиция майоры Өтепберген Қосбергеновлар өзлериниң бай тәжирийбесин жасларға жалықпай үйретип көпшилик алдында ҳүрмет пенен тилге алынып киятыр.

Қалалық ишки ислер уйымлары хызметкерлериниң сиясий билимлерин арттырыў мақсетинде Өзбекстан ишки ислер министрлигиниң әдепнамасын үйрениўди қызғын даўам етип атырмыз. Бунда ҳәрбир милиция хызметкериниң тек ғана нызамға бағынып ҳуқық нормаларын қорғаўда халық алдында ҳадал хызмет ислеў кереклиги түсиндирилип барылады.

Өзбекстан ҳүкиметиниң сиясатын, базар қатнасықлары дәўиринде милиция хызметкерлериниң ўазыйпалары, ҳуқық нормаларын орынлаў ҳаққында ҳәптесине бир мәртебе ишки ислер хызметкерлери арасында сиясий оқыўлар өткерилип атыр. Сиясий оқыў бөлиминиң ағартыў бөлмесинде көргизбели қураллар жәрдеминде жоқары юридикалық билимге ийе қәнигелер тәрепинен өткериледи.

— Бөлимше хызметкерлериниң кең халық массасы менен байланысы қалай? Усылар ҳаққында да айтып берсеңиз?

Жынаятшылыққа қарсы гүресиў бул тек ғана ҳуқық қорғаў уйымлары хызметкерлериниң ғана ўазыйпасы емес. Өзбекстанның ҳәрбир пуқарасы юридикалық билимге аз ғана болсада ийе болып ҳуқық нормаларын саррас ҳәм дурыс орынлағанда ғана биз келешекте ҳуқық мәмлекетин қура аламыз. Биз кең мийнеткеш массасының жәрдемине мутажбиз. Халқымызда «Көптен қоян қашып қутылмайды», деген даналық сөзлер бар. Жынаятшылыққа ҳәмме теңдей қарсы гүресенде ғана биз оның алдын аламыз ҳәм азайтамыз.

Кең мийнеткеш массасы менен байланысты алдағы ўақытлары күшейтиў мақсетинде Нөкис қаласында 3 жерде ишки ислер бөлимшесин жаңадан ашты. Атап айтқанда гөне қалада, гербиш заводы поселкасында ҳәм кишираонда жаңадан ишки ислер бөлимшелери ашылып бул бөлимшелер жергиликли өзин-өзи басқарыў уйымлары ақсақаллары менен бирликте жумыс алып барады. Бул бөлимшелер керекли үскенелер, арнаўлы заманагөй машиналар менен тәминленген. Әндиригден былай жәбиркеш алыстағы гербиш заводы поселкасынан Нөкис қалалық ишки ислер бөлимине келмейди, ал сол жердеги ишки ислер бөлимине хабарласып жәрдем күтеди. Биз алдағы ўақытларда өз жумысларымызды жергиликли басқарыў уйымлары менен тығыз байланыста алып барамыз. Бул бөлимшелерде нәўбетшилик күнитүни даўам етеди.

— Жынаяттың алдын алыў бойынша қандай жумысларды иске асырып атырғанлығыңызды айтып берсеңиз?

Ҳәрқандай жынаятты ашыўдан гөре оның алдын алған жақсы. Ҳәрқандай жынаятшылық спиртли ишимликлерге кеўил берген адамлар арасында көплеп ушырасады. 1996 жылы 1642 жынаятшы усланып оларға ҳәкимшилик жазалары берилди. Сондай-ақ 264 гиябент пуқара Нөкис қаласында жайласқан республикалық наркология диспансерине емлениўге жиберилди. Нөкис қаласы судының ҳүкими менен 13 гиябент Самарканд қаласындағы арнаўлы наркологиялық емлеўханаға емлениўге жиберилди.

Биз мүмкиншилиги болғанынша бурын судланып ўазыйпасын атқарып келген пуқараларды жумысқа орналастырыў мақсетинде Нөкис қаласы ҳәкимияты қасындағы социаллық бендиўлик орайы менен келисе отырып 26 пуқараны жумысқа орналастырдық. Улыўма алғанда биз пуқаралар арасында ҳәрқандай жынаяттың келип шығыў себеплерин пухта үйренип алдағы ўақытлары бундай жынаятларды болдырмаў ушын пуқаралар арасында түсиндириў жумысларын үзиликсиз жүргизип атырмыз. Биз бул жумысларымыздың алдағы ўақытлары жақсы нәтийжелер беретуғынлығына беккем исенемиз.

Сөзимниң соңында республикамыздың барлық ҳуқық қорғаў хызметкерлерин Нөкис қалалық ишки ислер бөлими жәмәәти ҳәм өзимниң атымнан жаңа 1997 жыл менен шын жүректен қутлықлайман. Оларға жаңа жылда беккем денсаўлық, машақатлы жумысларында тасқын табыслар тилеймен. Жаңа жылыңыз қутлы болсын, жолдаслар.

Гүрриңлесиўди жүргизген журналист: Қутлымурат ӘБДИҚАЙЫРОВ.

Соңғы пушайманнан пайда жоқ

1996 жыл 22 сентябрь, Кегейли район «Кегейли» ширкетлер бирлеспеси № 2 бригадасында жасаўшы, бирлеспениң бағманы Сайпов Ниязбайдың үйине 22-сентябрь (1996 жылы) күни саат 17 лер шамасында қоңсы аўылдың жигитлери қыдырып келди. Булар Ниязбайдың жоралары Өмирбай Төремуратов ҳәм Толыбай Мырзамуратовлар еди.

«Қонақ келсе ырысқысы менен...» дегендей бул қонақлар Ниязбайдикине бос келмеди. Қолтығына қысып келген бир шийше арақ пенен суў араласпаған спирт ортаға қойылды. Дәслеп үшеўи бир шийше арақты бөлисип ишти. Соң ортадағы спиртке суў араластырып «жақсы—жақсы» тилеклер даўам ете берди. Саат 17 лерде басланған киши-гирим отырыспақ узаққа созылып, Ниязбай қонақлардың кешки саат 21 лер шамасында үйлерине шығарып салды.

Сайпов Ниязбай жораларын үйлерине шығарып салғаннан соң өз үйине келип дем алғанында, мүмкин биз сөз етпекшин болып отырған ўақыя жүз бермеген болар ма еди?...

Бирақ арақ, спирт ишип кеўили көтерилип, мәс болған Ниязбай тым-тырыс ғана өз үйине қайтыўды қәлемеди. Ол өзиниң бузық қыялы менен Гельдаков Саттарбергенниң үйине келди ҳәм сыртқы есиктен ишке кирди. Ниязбай оң тәрептеги бөлмениң есигин ашып қарағанда бөлмеде Гельдаков Саттарбергенниң XI-класста оқыйтуғын қызы О. уйықлап атыр екен. Сайпов Ниязбай О ның уйықлап атырғанлығынан пайдаланып өзиниң ҳарам нийетин еле 18 ге толмаған жас өспиримге қорлап жыныслық қатнас ислеўди әмелге асырмақшы болды. Бирақ оның бул иси әмелге аспады. Еле мектеп партасынан шықпаған жас өспиримниң шоршып бақырған даўысы Ниязбайда «басқа адамлар да оянып келип қалар»—деген қорқыныш пайда етти, ҳәм бул жерден өзин таныттпаў мақсетинде ҳәтте өзиниң кийимлериниң қалыўына қарамастан қашып үлгерди. Лекин жас өспирим, еле он гүлинен бир гүли ашылмаған физикалық ҳәм мораллық жақтан жәбир көрген О. Ниязбайды танып қалды. Жынаят жазасыз қалмайды, әлбетте. Бул ҳәдийсе бойынша жынайыс қозғатылып тергеў жумыслары алып барылды. Судланыўшы Сайпов Ниязбай тергеў барысында өз қылмысын толық мойынлап ислеген иси ушын пушайман болды. Бирақ болары болып, бояўы сиңгеннен кейинги пушайманнан пайда жоқ.

Судланыўшы Сайпов Ниязбай Абдинайымович Өз. Р. ЖК-ниң 25—118 статьясы 3-бөлими «А» бөлтинде көрсетилген жынаятты ислегенликте айыплы деп табылып, оған Өз. Р. ЖК-ның 57 статьясын қолланып, Өз. Р. ЖК-ниң 25 — 118 статьясы 3-бөлиминиң «А» бәнти менен қатты белгиленген режимде 8 (сегиз) жылға еркинен айырыў жазасы белгиленди.

Парахат ҲАБИБУЛЛАЕВ.

Ҳаёт мураккаб унда яшаш эса ундан ҳам мураккаб, Ҳаёт, замон руҳига мос, ақл билан иш кўрган, ҳар бир воқеадан тегишли хулоса чиқариб оладиган, ҳаёт қонунларига амал қиладиган кишиларгина бу ҳаётда қоқилмай яшашлари мумкин. Акс ҳолда, ҳаёт сизни ўз гирдобига ғарқ қилади.

Тўрткўл шаҳар, Қозоғистон кўчасидаги 5-уйда яшовчи, 1960 йилда туғилган фуқаро Худойберганова Гулнора ҳаёт қонунлари, инсоний аҳлоқ—одоб меъёрлари билан иш тутмасдан қинғир ишларга қўл урди. Г. Худойберганова 1996 йил 20 августда маст ҳолда шериклари Қудрат Абдуллаев ва Сайёра Бобожоновалар билан бирга Тўрткул шаҳар, Семашко кўчаси 85-уйда яшовчи фуқаро—ногирон Яхшимуротов Эркиннинг уйига бемаҳалда келадилар ва эшикни очдириб ичкарига кирадилар. Ақлни, аёллик иффат—ҳаёни арооққа алмаштирган Г. Худойберганова маст ҳолда уй эгаси Эркин Яхшимуротовни ҳақоратлади ва уриб, енгил тан жароҳати етказади. Унинг ягона ёвуз нияти бор эди: Э. Яхшимуротовнинг невараси 1995 йил 29 майда туғилган Эркинов Суҳробни ўғирлаш эди. Улар ўша куни ниятларига етолмадилар.

Ўзининг ёмон ниятини амалга оширишга қасд қилган Г. Худойберганова эртасига 21 август куни яна юқоридаги шериклари билан Элликқалъа тумани

Бола ўғрилари

«Бўстонтранс» ҳиссадорлик жамиятининг такси ҳайдовчиси Т. Сейитовни кира тутиб, яна тунги соат 1 ларда Семашко кўчаси, 85-уйга, Эркин Яхшимуротовникига келиб, унинг ногиронлигидан фойдаланиб уради ва зўравонлик билан Эркин Яхшимуротовнинг бир ярим яшар невараси Суҳробни ўғирлаб чиқиб, уйига олиб келади. Бу жиноий ишда унга Бобожонова Сайёра, Абдуллаев Қудрат ва такси ҳайдовчиси кўмаклашади.

Қинғир ишнинг қийғи қирқ йилдан кейин ҳам чиқади, деган ақл гап рост бўлди: 1996 йил 16 декабр куни судя Л. Раҳимов раислигида бўлиб ўтган суд мажлиси Г. Худойберганова жиноий иши юзасидан тўпланган материалларни кўриб чиқиб, уни айбдор деб топди ва 9 йил қамоқ жазосига ҳукм этди. Унинг шерикларига ҳам айбларига яраша жазо берилди.

Ижтимоий фойдали меҳнат билан шуғулланмасдан, енгил-елпи, қинғир—қийшиқ йўл билан ҳаёт кечираман деган кишининг қисмати ана шундай тугайди.

Йўлдош РУЗИМОВ, Тўрткўл туман прокурорининг ўринбосари.

ЖЫНАЯТЛАР ХРОНИКАСЫ

Нөкис қаласы.
ТОНАЎШЫЛЫҚ (АШЫЛҒАН)

31. 12. 96 жыл, саат 19.10 да Яблочкина көшеси 146 жайда жасаўшы, Халық билимлендириў бөлиминиң исшиси 1975 жылы туўылған Жумашов Айжинияз мас ҳалында, 23 мкр, 1/22 жай 37 ханасында жасаўшы, халық билимлендириў министрлигиниң каcсири, 1950 жылы туўылған Жуманова Жумабийкени аўзын басып қолындағы сумкасын алып қашып баратырған жеринде ирkилди. Жумашев А. усланды.

Излеўде жүрген жынаятшының усланыўы.

26-апрель 1996 жылы Өзбекстан Республикасы Жынаят Кодексиниң 228-статьясы ҳәм 169 статьясы менен излеўде жүрген, Ушинский көшеси 3-жайда жасаўшы 1976 жылы туўылған Дауымбаев Мухаммеджан усланды.

САЛЫҚ ТӨЛЕЎДИ УМЫТПАҢЫЗ

Қанлы көл районлық салық инспекциясы жәмәәти 1996-жылдың 11 айлық көрсеткишин 102,3% ке орынлады. Мәмлекетлик бюджетке 58 млн. 600 мың сум орнына 59 млн. 865 сум қаржы түсирилди.

1996 жылдың 11 айы ишинде 508 юридикалық тәрепке ийе салық төлеўши дизимге алынып, 102 кәрханада салық нызамларының орынланыўы бойынша тексериў жумыслары жүргизилди. Усы тексериў нәтийжесинде 58 кәрханада қәте кемшиликлер анықланды. Мәмлекетлик бюджетке 1561500 сум муғдарында қосымша салық есапланды. Қосымша салық 2479200 сум муғдарында финанс санкциясы қолланылды. Бул қәте-кемшиликлерди жиберген 140 жуўапкер хызметкерлерге 181700 сум муғдарында жарима салынды.

Касса қаделериниң сақланыўы бойынша жүргизилген тексериўлер нәтийжесинде 7-лаўазымлы хызметкерге 10300 сум муғдарында жарийма салынды.

Жекке тәртипте исбилерменлик пенен шуғылланыўшы 129 пухараға 38 мәртебе тексериў өткерилип, 35 пухараның исбилерменлик әрекетинде қәте кемшиликлер анықланды.

Қәте кемшиликлерге жол қойған 20 пухараға 13000 сум муғдарында жарийма салынды.

1996 жылдың 11-айы ишинде Өзбекстан Республикасы Президентиниң 1995 жыл 12-майдағы «Халық хожалығында есапласыўларды тәртиплестириў ҳәм хожалық басшыларының жуўапкершилигин арттырыў ҳаққындағы» пәрманына муўапық 16 кәрханада дебитор ҳәм кредитор қарызлары бойынша тексериў жумыслары алып барылды. Тексериў нәтийжесинде алдын ала 15% төлемсиз хызмет көрсеткенлиги ушын 9 жуўаплы хызметкерге 21800 сум муғдарында жәрийма салынды.

А. ТАЖЕТОВ.
Қанлыкөл районлық салық инспекциясының баслығы.

ЖЫНАЯТ ЖАЗАСЫЗ ҚАЛМАЙДЫ

Кегейли район ишки ислер бөлимине 1996 жыл 30 ноябрь күни Халқабад қаласы С. Нурымбетов көшесинде жасаўшы Аўезеков Айтмымбет өзиниң «Дарўаза-кум» колхозы №2 бригада атызға байлап қойған бир бас атының урланғанлығы ҳаққында арза жазып билдирди.

Усы күни Халқабад қаласы Гулбағ көшеси №8 жайда жасаўшы Жумамуратов Сабитте «Дарўаза-кум» колхозы №2 бригадасы атызына байлап қойған бир бас бийеси қулыны менен урланғанлығын хабарлады.

Усы күни «Дарўаза-кум» колхозында жасаўшы Раметов Палымбетте өзиниң «Дарўаза-кум» колхоз №2 бригадасының атыз шетине байлап қойған бир бас бийеси қулыны менен урланғанлығын хабарлап арза жазып билдирди.

Бул ҳәдийсе бойынша Кегейли район ИИБ нде қыдырыў жумыслары жүргизилип, атты урлаған адамларды табыў ушын оператив группалар дүзилди. 1996 жыл 30 ноябрь күни излеў нәтийжесинде Аўезеков Айтымбеттиң бир бас атын, Жумамуратов Сабиттин бир бас бийесин қулыны менен, Раметов Палымбеттиң бир бас бийесин қулыны менен урлап алып кетип баратырған Мамутов Рысназар, Өмирзақов Сулайман Әмиўдәрья районы Қыпшақ колхозында, ишки ислер бөлиминиң жынаят қыдырыў тарағының оператив ўәкили, милиция майоры Қулбаев Ш., РИИБның аймақлық участка ўәкили милиция старшинасы Бекмағанбетов Руслан тәрепинен усланды.

Алдын ала тергеў ҳәрекетлери даўамында бул атларды урлаған Мамутов Рысназар Нөкис қаласы Хлебная көшеси №8 жайда жасаған, Өмирзақов Сулайман Қара-өзек район Мәденият колхозында жасаған, пухаралар бул урлықтан басқада урлық ислегени анықланды. Яғный 1996 жылы 19-ноябрь күни Кегейли район Б. Кәримбердиев атындағы ширкетлер бирлеспеси №2 бригадада жасаўшы пухара Разақов Чаржаўдың ат қорасынан бир бас атты урлап Беруний район ширкет бирлеспесинде туратуғын Қалмуратов Елмурат деген пуқараға сатып жиберген. 19-ноябрь күни тағы Кегейли район Б. Кәримбердиев атындағы ширкетлер бирлеспеде «Таза талап» акционерлик жәмийети фермасының бир бас атын екеўи урлап бул атты Беруний район Беруний Ширкет бирлеспесинде турыўшы Камалов Каримге 5500 сомға сатып жиберип ақшаларын өзлерине өзлестиргенлиги анықланды. Бул атлар өз ийелерине Кегейли район Б. Кәримбердиев атындағы Ширкет бирлеспесиниң №2 бригадасында туратуғын Разақов Чаржаўға ҳәм «Таза талап», акционерлик жәмийети фермасына қайтып берилди.

Мамутов Рысназар, Өмирзақов Сулайманлар қарсына 1996 жыл 1-декабрь күни Өз. Р. ЖК-ның 169 ст. 3-бөлими менен № 3402 санлы жынаятлы ис қозғатылып, алдын ала тергеў ҳәрекетлери жүргизилип атыр. Мамутов Рысназар қамаққа алынды.

Н. НИЕТУЛЛАЕВ.
Кегейли район ИИБ ның аға тергеўшиси, милиция майоры

ЕЛ ЫРЫСҚЫСЫН БАСҚЫЛАТПАҢ

Районымыздың мийнеткеш халқы әзелден маңлай териниң арқасында бахытқа жетисип, ел дастурханын көркейтип киятыр. Биз елатымызды мийнетте зәбердес дийханлар журты, деп мақтаныш етемиз. Ҳақыйқатында да солай. Район дийханлары ҳәр жылы еккен дақылларлан бөлент қырман шашлап, ырысқы-берекетимиздиң, зүрәәтимиздиң молшылығына ериспекте. Оның қәдирине жетиў, ҳәр биримиздиң инсанылық парызымыз. Қәнекей буны бәршемиз теңдей түсинип ҳәм жуўапкершиликти де терең сезине билсек. Сонлықтанда усы мәселеге тоқтап өтпеўге болмайды. Усы жерде халқымыздың миллий байлығы болған егинлерди басқылаў ҳәм заялаў бойынша нызам менен белгиленген шараларға тоқталмақшыман. Мақсетим ҳәр бир сап ҳүжданлы инсанды дақылларды басқылап заялаў жағдайларына қарсы гүреске шақырыўдан ибарат.

Өзбекстан Республикасы Президенти И. Каримовтың 1994 жыл 20-ноябрьде «Егинлерди басқылап заялаўға қарсы гүрести күшейтиў ҳаққында» қабыл еткен пәрманы ҳәм усы пәрман тийкарында Өзбекстан Республикасы Министрлер кабинетиниң қарарлары халықтың кеўлинен шықты ҳәм үлкен әҳмийетке ийе болып есапланады. Өйткени, онда аўыл-хожалық мийнеткешлериниң жыл бойы пидәкерлик мийнети менен жетистирилген егинлерин заялаўға жол қоймаў ҳәм алдын алыў бойынша ҳақыйқый илажлары көрсетип берилген.

Бул Пәрманға муўапық район ҳәкимияты, прокуратура ишки ислер бөлими, агро хызмет аўқамы, аўыллық пухаралар жыйыны басқада тийисли органлар менен бирликте илажлар исленип шығылды. Район ҳәкимияты тәрепинен барлық мәкеме, колхоз, ижара хожалықлары: аўыллық пухаралар уйымының басшылары, тийисли қәнийгелер менен биргеликте ойласылып зәрүрли қарарлар қабыл етилди. Ҳәр бир хожалық басшыларының, қәнийгелердиң және де тийисли шөлкемлердиң, жуўапкершилиги күшейтилди. Район ҳәкиминиң қарары менен арнаўлы комиссия дүзилип, ҳәзир айқын программалар менен графиклер тийкарында нәтийжели жумыслар алып барылмақта. Деген менен егинлерди басқылаў бойынша ҳәкимшилик тәртипти бузыў жағдайлары ушыраспақта. Егинлерди басқылап заялаў жағдайларына жол қойған пухараларға ҳәкимшилик тәртипте жәриймалар салынып, шаралар қолланылмақта ҳәм ескертилмекте.

Мәселен: «Қатты-агар», колхозында жасаўшы Айтниязовтың 6—бас малы бийдай атызға түсип 0,05 сотик жердеги бийдайды заялағаны ушын «Ақманғыт» поселкасы орайында жасаўшы Тоғаевтың 5 бас малы «Ақманғыт» колхозының бийдай атызына түсип 3-сотик жерди заялағаны ушын ҳәкимшилик жуўапкершиликке тартылып, тийисли муғдарда жарииймалар салынған еди. Егинлерди басқылаў жағдайы «Шортанбай» колхозында көплеп орын алмақта. Атап айтсақ 1996 жыл 8-октябрь күни Муханталиева Орынның 1-бас малы усы колхоздың бийдай атызына түсип егинлерди басқылағаны ушын, Дилханов Танжардың 3-бас малы бийдай атызға түсип заялағаны ушын, 10-октябрь 1996 жылы Қурбанбаев Дарьяштың 3-бас малы, Асамаддинов Ринаттың 1-бас малы, 7-ноябрь 1996 жылы Жуманиязовтың Мийриханның 1-бас малы, Сейтимбетов Оразбайдың 1-бас малы, Бердимуратов Атамураттың 3 бас малы, Турдышев Абдирасулийдиң 1 бас малы, Бексултанов Абатпайдың 2 бас малы ҳәм Сабиров Қайраттың 1 бас малы «Шортанбай» колхозының бийдай атызына түсип, бийдайды басқылап жүрген жеринен усланып, мал ийелерине ҳәкимшилик жуўапкершиликке тартылып, тийисли муғдарда жәриима салынып өндирилди.

Соны да айтып өтиўимиз керек. Пәрманның талабы бойынша басқылап заялаған маллар, яки транспорт қураллары келтирилген зыян толық төленгенше ийелерине қайтарылып берилмейди.

Егинлерди басқылаў жағдайлары қайталанса Өз. Р. ЖК-ның 198, 199 статьясы менен жынаят жуўапкершилигине тартылады. Усы статья ҳәм Президент пәрманына тийкарланған ҳалда қамақ жазасына тартылады. Пәрманның 5-статьясында прокуратура, ишки ислер бөлими, ҳәкимшилик комиссиясы, судлар егинлерди басқылап зая еткенлиги ҳаққындағы материалды алыў менен тезден оны көрип шығыў, айыпкерге қамақ жазасын қолланыў керек екенлиги көрсетилген.

Сондай-ақ, егинлерди басқылап заялаўға жол қойған хожалық басшыларын оларды ийелеп турған лаўазымынан босатыў мәселеси шешилиўи, тийисли жағдайда ҳәкимшилик ҳәм жынаяй жуўапкершиликке дейин тартылыўы кереклиги көрсетилген.

Егинлерди заялап, басқылап бүлдириўге жол қоймаў ушын барлық хожалық басшылары, тийисли қәнийгелер, аўыллық пухаралар уйымы, жәмийетлик шөлкемлер ҳәм ҳәр бир ҳақ нийетли инсан кең түсиник жумысларын алып барыўы талап етиледи.

Нийетбай ЖАҢАБАЕВ.
Нөкис район прокурорының аға жәрдемшиси, I дәрежели юрист.

КИСИ КИЙИМИ КИРШИЛ

Бул ўақыя 1996 жылы 1-сентябрьде пүткил халқымыз Өзбекстан Республикасының ғәрезсизлигиниң 5-жыллығын белгилеп атырған байрам күнинде жүз берген еди.

Кегейли районы № 529 МС ПМК сының жумысшысы 1974 жылы туўылған Сержанов Сабит ҳәм 1977 жылы туўылған Кегейли районлық өндирислик оңлаў кәрханасының жумысшысы Жуманов Бахтиярлар, бурын судланған өзлериниң жоралары Қудайбергенов Қайратдин ҳәм Раметуллаев Қоныспайлар менен бирге сол күни байрамды бәнелеп көшеде арақ ишип жүреди. Күни бойы ишкен арақлары азлық еткендей өзлериниң танысы Хожаниязов Қуралбайдың үйине барып, оны үйленгени менен қутлықлап есигиниң алдында отырып және бир шийше арақ ишеди. Спиртли ишимликлерди ҳәдден тыс дәрежеде қабыл етип, мәс болған бул жигитлер тазадан салынып атырған нанбайхана қасында сигарет шегип отырғанда, өз жолы менен кетип баратырған пухара Турғанбаев Ниязбекти шақырып алады, ҳәм оннан бир шийше арақ алып бериўди талап етеди. Турғанбаев Ниязбек ақшасының жоқ екенлигин, арақ алып бере алмайтуғынлығын айтқанда, оны зорлап еле салынып питпеген нанбайхананың ишине киргизип урып, теўип үстине кийип жүрген жемпирин ҳәм аяғынан туфлийин зорлап шешип алады. Өзлерине күши жетпеген бул топардың мақсети жәнеде бир шийше арақ ишиў еди. Турғанбаев Ниязбектен тартып алынған жемпирди Ешанов Рашид деген жигитке, «өзлеримиздиң жемпиримиз»— деп бир шийше араққа алмастырады. Нәтийжеде бул жынайы топар пухара Турғанбаев Ниязбектиң денесине жарақат салып, басқыншылық жолы менен оған материаллық зыян келтиреди. Лейкин, бул жынайы ис Кегейли районы ишки ислер бөлиминиң аға тергеўшиси, милиция майоры Н. Ниетуллаев тәрепинен тез арада анықланып Кегейли район судына жиберилди. Суд ҳүким етти. Судланыўшылар Сержанов Сабит, Кеулимжаевич ҳәм Жуманов Бахтияр Жумабаевичлерге Өзбекстан Республикасы жынаят кодексиниң 166-статьясы «А», «В» бәнтлери менен ҳәр қайсысына 3 (үш) жыл еркинен айырыў жазасы белгиленди.

Ал бурын судланғанлығынан тийисли жуўмақ шығара алмаған судланыўшылар Қудайбергенов Қәйратдин Аяпбергеновичке ҳәм Раметуллаев Қоныспай Файзуллаевичлерге Өзбекстан Республикасы жынаят кодексиниң 166-статьясы 2-бөлими «А», «В» бәнти 166-статья 3-бөлими «А» бәнти менен ҳәр қайсысына 5 (бес) жыл еркинен айырыў жазасы белгиленди.

Парахат ХАБИБУЛЛАЕВ.

«02 ХАБАРЛАЙДЫ.»

Тахтакөпир районы.
МЕЗГИЛСИЗ ӨЛИМ.

1. 01. 97 жыл саат 17.50 де Сметуллаев көшеси 18 жайда жасаған, жумысы жоқ, 1969 жылы туўылған Айтекеев Жаңабай, «Май-жап» массивине барған жеринде мезгилсиз қайтыс болған.

Нөкис қаласы.
ЗӘҲӘРЛЕНИЎ

4-январь 1997 жыл, саат 00.15 де КЗУ—20 Муйнакский көшеси 17 жайда жасаўшы, жумыста жоқ, 1973 жылы туўылған Абдреймова Дина өзиниң үйинде уксус ишип зәҳәрленип емлеўханаға түскен.

Кегейли районы.
Зорлап жынысый жақынлық ислеў.

12-декабрь 1996 жылы, саат 23.00 де Халқабад қаласы Өзбекстан көшеси номерсиз жайда жасаўшы, Автобаза—116 ның баслығы, 1951 жылы туўылған Садықов Таңатар, Халқабад акционерлик жәмийетиниң сатыўшысы, 1976 жылы туўылған Д. ны Куйбышев жолында жеңил автомашинаның ишинде зорлап жынысый жақынлық ислеген. Арза 3-январь 1997 жылы берилди.

«АДАМ ҲӘМ НЫЗАМ» ШӨЛКЕМЛЕСТИРИЎШИЛЕР; Қарақалпақстан Республикасы Прокуратурасы, Әдиллик Министрлиги, Ишки ислер Министрлиги.

Газета А-3 форматында нусқасы 2772 568 буйыртпа менен басылды.

Бас редактор: Нарбай ТӨРЕБАЙ улы.

Редакцияның жәмийетлик кеңесгөйлери:
Парахат АЙТНИЯЗОВ, Сейтназар ЕРЖАНОВ Батыр МАТМУРАТОВ, Халмурза МАМУТОВ, Фархад НИЗАМОВ, Азат НУРЖАНОВ, Жаңабай САДЫҚОВ, Жаңабай ШЫЛМАНОВ, Замира ШАМУРАТОВА, Ҳакимбай ҲАЛИМОВ.

Мәкан жайымыз;
Инд; 742000. Нөкис қаласы Ғәрезсизлик көшеси №44 жай.
телефон; редактор; 4—47—59.

Басыўға рухсат етилген ўақты 15.00
Индекс 64624

Баспасөз бойынша Қарақалпақстан Республикасы Мәмлекетлик комитетиниң Нөкис полиграфкомбинаты